

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Regulættes de Baptismo sub co[n]ditione. §. 6.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

Valde mihi incerta sunt haec formula, quia per has non satis significatur ipsa ablutionis actio, & per postremas potius significatur ablutionis causa, quam Ablutio.

50. Baptizat, vel baptizet, imperativè, te Deus, vel Christus in nomine Patris, & F. & S. S. Vel baptizaris, seu baptizetis, item imperativè, à Deo, vel à Christo, in nomine Patris, & Filii, & S. S.

Hæc duas formulas raras, ac legitimas esse pronuntiat Suarez: sed negat Vasq. apud Castropalanum citatum, qui tamen Suarii sententiam amplectitur, nescio an merito, quia sic, non explicatur ipsa actio Ministri.

Nova difficultas de collatione cuiusdam Baptismi, ex patrio vocabulo apud Siculos orta.

51. Quando fortè confertur Baptismus Infanti, urgente mortis periculo in parturientis ædibus, solet in Sicilia vernacula lingua id sic explicari. *La Raccolitrice, o vero la Mamma ingravattò il Fanciullo. Questo Fanciullo fu ingravattato in Casa, &c.* Neque unquam in alia occasione utimur hac voce *Ingravattare*, Solùm enim ea utimur ad significandum baptisma, in prædictis circumstantiis, prædictoque modo collatum.

Quædam ergo Obstetrix in ea necessitate Infantem baptizatura, hac forma usa, per infirmitatem, est. *Io l'Ingravatto in nome del Padre, e del Figlio, e dello Spirito Santo. Amen.* Convaluit Infans, de que hac nova forma certior factus Parochus, dubitavit, an validus fuerit Baptismus, multis ex Sacerdotibus Parochiæ contententibus, fuisse legitimum, multis omnino negantibus, consentientibus tamen omnibus, debere Infantem sub conditione iterum rite baptizari, quod certè factum est. Porro si ad te fuisset ejusmodi quaestio delata, in quorum nam Sacerdotum sententiam suffragium, rogo, contulisses?

52. Ego profectò de hac te interrogatus, sic respondi. Si illud *Ingravattare* idè esset apud Siculos, quod *Lavare*, vel *abluere*, certa fuisset, & rata illa forma Baptismi, puta idiomate patrio prolata. At non ita se habet. Nam *Ingravattare*, quantum ego, qui Siculus sum, cognoscere ex nostrate more loquendi possum, significat conflatum totius illius actionis baptizandi in re subita, mortisque discrimine, privatim Domi, à non Parocho, sine

consuetis Ecclesiæ caerimoniis, &c. Non autem significat ipsum actum abluendi, sed potius id, quod in repentina illa necessitate factum est. Profero, ac si dicamus. Fuit hic Infans Christo Domino addictus, sine solemnitatibus Ecclesiæ. Sicuti ergo, qui sic baptizaret. Ego per hanc actionem quam facio, te Christo addico, in nomine P. & F. & S. S. irritum faceret baptismum, quia non explicaret actum abluendi, què distinctè explicari omnino debere, nec solum implicite con significari, diximus num. 1. Ita in casu nostro.

35. Dices. At P. Franciscus Scorsus utriusq; Linguae Græcæ, & Hebraicæ peritissimus in suo Latio Christiano putat *Ingravattare*, deduci à verbo Græco *ἐμβαπτίζω*, quod significat *Lavare*, à quo etiam verbo, dempra præpositione, deducitur, *βαπτίζω*, quod ritè in hujus Sacramenti collatione, omnes usurpamus. Si igitur *Ingravattare* significat *Lavare*, aptissimum verbum erit pro forma Baptismi.

Respondeo. Tamec si concederemus ejusmodi Etymologiam, quam certè ipse Pater Scorsus prudenter sub probabilitate dumtaxat approbat, quamque ex suo penu illam, nullo duce, sed certè, me id ab ipso sciscitante, protulit, eodemque, me rogante, in suo Latio scripsit. Tamec si, inquam Etymologiam concederemus, nihilominus ex antiquissima usurpatione loquendi Siculorum, non jam amplius ipsum abluendi actum, sed aggregatum illud, modo explicatum, hac ætate significat nostratibus, & nil præterea.

§. VI.

Regula tres, quibus docemur, quando sub conditione reiterandus sit Baptismus.

1. **P**rima Regula. Quoties collatus est Baptismus aliquo ex prædictis modis dubiè sufficientibus, erit necessariò sub conditione repetendus. Quòd si collatus fuerit, aliquo ex modis certò non sufficientibus, erit multò magis repetendus, sed conditio apponenda non erit.

2. Secunda Regula. Quoties probabilem opinionem habes, sive ex jure, sive ex facto, te non esse baptizatum, toties licitè poteris sub conditione rebaptizari, sed non obligaris. Ratio prioris partis hujus secundæ Regulae

§. VII.

Explicatur, quanam sit moralis certitudo de suscepto Baptismo.

gula est, quia jam habes prudentem, & rationabilem timorem de carentia tui Baptismi. Ratio posterioris est, quia potes sequi opinionem probabilem, atque adeo prudenter judicare, te esse baptizatum. Ita a Hurtadus contra Ochagaviam. Lege item b Delugo fuisse docentem, quando possis, non tamen obli-

a G. Hurtad. de Baptif. diff. 2. in resp. lib. 1. c. 33.

geris reiterare baptismum. 3. Ex his autem vides, te posse rebaptizari, etiam in omnibus illis casibus, in quibus, licet nos probabiliter dixerimus, sufficientem esse materiam, vel formam, alii tamen probabiliter dixerunt, sufficientem non esse. At, ut obli-

geris, non reiterare hoc Sacramentum, puto, debere adesse certitudinem moralem validè jam collati baptismi, non verò probabilitatem quamecumque. Quæ autem ejusmodi moralem certitudinem pariant, mox separatim indicabo.

4. Tertia Regula. Quoties certus moraliter es, te esse baptizatum, si fortè habeas aliquem levem scrupulum, vel suspensionem de carentia Baptismi, non poteris rebaptizari. Ratio est clara, quia imprudenter ageres. Exempli gratia. Si natus es inter Christianos, rebaptizari non debes, quamvis levem scrupulum habeas, te non esse baptizatum; quia, ut mox dicam, natum esse inter Christianos, facit certitudinem moralem baptismi, si alia valdeürgens conjectura contra baptismum non adsit.

c Quintanad. de Bapt. sing. 8.

5. Neque obstat, quod apud Quintanadvennas e ex Doctissimi cujusdam consilio, fuerit iteratum baptismum cujusdam mulieris, quæ, quamvis nata, ac nutrita inter Fideles, tamen ex levissima suspitione timebat de suo Baptismo, sed propter ejusmodi timorem inquietissima vivebat, non obstat inquam, nam post multa ibi à Quintanadvennas in favorem hujus reiterationis allata, tandem sic concludit. Hæc sunt, quæ virum doctum hujus Fœminæ Baptismo conditionali annu-

entem, movere potuerunt: At ego, nisi dubium, aut suspensionem prudentem ex defectu, vel materiæ, vel formæ, vel utriusque applicationis, intentionis, vel Ministri oram deprehendam, iterationem hanc consulere non audeam, sed nec eam in præsentî casu damnarem.

1. **E**sse natum inter Fideles, ut jam modo dixi, affert certitudinem moralem Baptismi. Nam natum inter Hæreticos, & ab illis fuisse baptizatum, valde probabile judico, posse rebaptizari, immò, & debere, quando aliqua sint circumstantiæ, in quibus suspecta sit sufficientia. *d*

d Vide qua-

2. Secundò, unus testis, de quo non sit probabilis suspicio mendacii, satis est, ut non rebaptizeris, si dicat se certò scire, te esse baptizatum.

dixi lib. p. c. p. §. 2. n. p.

3. Tertio, multò magis erit satis fides Baptismi, ex libris Parochi sumpta.

4. Quarto expositi ad Hospitale, si schedulam habeant collo, *ut solet fieri*, appensam, qua significetur eorum baptismus, certitudinem habent moralem; unde non sunt rebaptizandi: nam, si habeant signum nondum collati baptismi, erunt sine conditione baptizandi: Quid si nullum habeant signum? baptizandos esse sub conditione puto; quia tunc magna est suspicio nondum suscepti baptismi.

5. Scio Quintanadvennas e censere, omnes Infantes inter Catholicos ubicunque expositos, etiam si habeant scripturam collo appensam, testificantem eorum baptismum, esse sub conditione rebaptizandos. Sed ego adhæreo communiori opinioni, & communi nostrarum Regionum praxi. Concederem nihilominus posse, sed non obligari, idque propter modò dicta §. præcedente, *num. 2. & 3.*

e Quintanad. l. c. sing. 9.

6. Is autem Auctor, quia degebat in illis locis, ubi non pauci olim vixerunt Mauri, & Saraceni infideles, quorum scripturis non erat fidendum, ideo universalem illam doctrinam doctuisse videtur.

7. Quintò, qui à peritis Obstetricibus, vel Parentibus, propter instanrem necessitatem fuit privatim baptizatus, habet sufficientem certitudinem, quare non est rebaptizandus.

8. Ut autem comprehendatur, an sint peritæ, sunt diligenter examinandæ, præsertim in quatuor. Primò, quam formam pronuncient. Secundò, quàm, & quantam aquam infundant. Tertio, an simul simul-